

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске

На основу члана 26. став 3. Закона о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 39/13, 108/13 и 79/15), члана 28. став 1. Закона о енергетици ("Службени гласник Републике Српске", број 49/09), члана 36. став 2. Закона о електричној енергији ("Службени гласник Републике Српске", број 8/08, 34/09, 92/09 и 1/11), члана 18. став 1. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске - Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број 6/10) и члана 33. став 1. тачка в) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 59/10), уз сагласност Владе Републике Српске, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, на 80. редовној сједници, одржаној 1. јуна 2018. године у Требињу, донијела је

ОДЛУКУ

О ВИСИНИ ГАРАНТОВАНИХ ОТКУПНИХ ЦИЈЕНА И ПРЕМИЈА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ ПРОИЗВЕДЕНУ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА И У ЕФИКАСНОЈ КОГЕНЕРАЦИЈИ

I

Овом одлуком утврђују се гарантоване откупне цијене и премије за електричну енергију произведену у постројењима која користе обновљиве изворе енергије или у ефикасним когенеративним постројењима за која се остварује право на подстицај у складу са Правилником о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији.

II

1) Гарантоване откупне цијене и премије за електричну енергију произведену у постројењима која користе обновљиве изворе енергије или у ефикасним когенеративним постројењима за која се остварује право на подстицај износе:

Тип електране према врсти извора енергије и инсталисаној снази	Продаја у обавезном откупу по гарантованим откупним цијенама			Продаја на тржишту и потрошња за властите потребе	
	Гарант. откупна цијена KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија (у гарантованој цијени) KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија KM/kWh
Хидроелектране:					
- до укључиво 1 MW	0,1396	0,0570	0,0826	0,0865	0,0531
- преко 1 MW до укључиво 5 MW	0,1227	0,0570	0,0657	0,0865	0,0362
- преко 5 MW до укључиво 10 MW	0,1186	0,0570	0,0616	0,0865	0,0321
Вјетроелектране (гарантована откупна цијена за постројења до укључиво 10 MW, а премија без ограничења)	0,1466	0,0570	0,0896	0,0865	0,0601
Електране на чврсту био-масу					
- до укључиво 1 MW	0,2413	0,0570	0,1843	0,0865	0,1548
- преко 1 MW до укључиво 10 MW	0,2261	0,0570	0,1691	0,0865	0,1396
Електране на пољопривредни био-гас до укључиво 1 MW	0,2402	0,0570	0,1832	0,0865	0,1537
Конвенционални извори енергије у ефикасном когенеративном постројењу (гарантована откупна цијена за постројења инсталисане снаге до укључиво 10 MW, а премија за продају на тржишту и потрошњу за властите потребе за постројења инсталисане снаге до укључиво 30 MW)					
- Нова когенеративна постројења на гас до укључиво 1 MW	0,1077	0,0570	0,0507	0,0865	0,0212
- Нова когенеративна постројења на гас од 1 MW до укључиво 10 MW	0,0824	0,0570	0,0254	0,0865	0
- Нова когенеративна постројења на гас од 10 MW до укључиво 30 MW	0	0	0	0,0865	0
- Нова когенеративна постројења на лигнит до укључиво 1 MW	0,1197	0,0570	0,0627	0,0865	0,0332
- Нова когенеративна постројења на лигнит од 1 MW до укључиво 10 MW	0,0882	0,0570	0,0312	0,0865	0,0017
- Нова когенеративна постројења на лигнит од 10 MW до укључиво 30 MW	0	0	0	0,0865	0,0017
Депонијски гас у ефикасном когенеративном постројењу					
- До укључиво 1 MW	0,0698	0,0570	0,0128	0,0865	0
- Од 1 MW до укључиво 10 MW	0,0570	0,0570	0	0,0865	0
Соларне електране са фотонапонским ћелијама према мјесту изградње					
- На објектима до укључиво 50 kW	0,2734	0,0570	0,2164	0,0865	0,1869
- На објектима преко 50 kW до укључиво 250 kW	0,2341	0,0570	0,1771	0,0865	0,1476
- На објектима преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,1856	0,0570	0,1286	0,0865	0,0991
- На земљи до укључиво 250 kW	0,2169	0,0570	0,1599	0,0865	0,1304

2) Цијене и премије из подтачке 1) ове тачке не садрже порез на додату вриједност.

III

Гарантоване откупне цијене утврђене овом одлуком примјењују се код откупа електричне енергије од произвођача који остваре право на обавезан откуп електричне енергије по гарантованим откупним цијенама.

IV

Премије утврђене овом одлуком примјењују се код исплате премије произвођачима који остваре право на премију за продају електричне енергије на тржишту Републике Српске или за потрошњу за властите потребе.

V

Гарантоване откупне цијене и премије из тачке II подтачка 1) ове одлуке преиспитују се и усклађују на начин и у роковима прописаним одредбама Правилника о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији.

VI

Почетком примјене ове одлуке престаје да важи Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији ("Службени гласник Републике Српске", број 39/17).

VII

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", а примјењиваће се од 1. јула 2018. године.

Образложење

Одредбом члана 28. став 1. Закона о енергетици прописано је да систем подстицања обновљивих извора енергије доноси Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) уз сагласност Владе Републике Српске, а одредбом члана 26. став 3. Закона о обновљивим изворима и ефикасној когенерацији (у даљем тексту: Закон) да висину гарантоване откупне цијене и премије утврђује Регулаторна комисија уз сагласност Владе Републике Српске. Одредбама члана 51. Правилника о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 116/13, 88/14 и 43/16), (у даљем тексту: Правилник о подстицању) прописано је да Регулаторна комисија провјерава напредак у развоју технологија за производњу електричне енергије из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији ради усклађивања гарантоване откупне цијене са промијењеним технолошким условима, имајући у виду расположиви потенцијал и планирано учешће различитих обновљивих извора и ефикасних когенеративних постројења за производњу електричне енергије, а одредбама члан 52. да Регулаторна комисија прати кретање veleпродајних цијена природног гаса у Републици Српској и најмање једном годишње преиспитује и по потреби врши корекцију гарантоване откупне цијене због промјене цијене природног гаса.

На основу наведеног, Регулаторна комисија, на 78. редовној сједници, одржаној 10. маја 2018. године, утврдила је Нацрт одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији (у даљем тексту: Одлука).

На истој редовној сједници Регулаторна комисија је донијела и Закључак број: 01-233-1/18/P-78-108 о одржавању опште расправе о Нацрту одлуке, у Требињу, у просторијама Регулаторне комисије, Улица краљице Јелене Анжујске 7, дана 21. маја 2018. године, са почетком у 11,00 часова.

Закључком је утврђено и да Регулаторна комисија објављује обавјештење за јавност о мјесту и термину одржавања опште расправе у једном писаном медију, на интернет страници и огласној табли Регулаторне комисије, те позива

заинтересована лица да учествују на расправи и/или доставе своје коментаре у писаној форми најкасније до 22. маја 2018. године, на начин прописан у обавјештењу за јавност. Обавјештење за јавност објављено је у дневним новинама "Глас Српске", 11. маја 2018. године.

У складу са Закључком, 21. маја 2018. године у Требињу, са почетком у 11.00 часова, у сједишту Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске, Улица краљице Јелене Анжујске 7, одржана је општа расправа о Нацрту одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији. На расправи, поред представника Регулаторне комисије, присуствовали су представници Оператора система подстицаја.

Након одржане јавне расправе и окончаног поступка јавног разматрања, водитељ поступка сачинио је Извјештај са јавне расправе, који укључује и одговоре са образложењима по свим коментарима и препоруку Регулаторној комисији за поступање по коментарима, као и Приједлог одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији.

Регулаторна комисија, на 80. редовној сједници, одржаној 1. јуна 2018. године, размотрила је Извјештај са јавне расправе и Приједлог одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, те одлучила као у диспозитиву ове одлуке.

У складу са чланом 49. Правилника о подстицању, Регулаторна комисија утврђује референтну цијену која се користи за утврђивања износа премије код обавезног откупа. По овој референтној цијени Оператор система подстицаја врши фактурисање и наплату електричне енергије преузете у систему обавезног откупа снабдјевачима крајњих купаца. У складу са чланом 49. став (2) Правилника о подстицању, референтна цијена у систему обавезног откупа је просјечна цијена на прагу електране за снабдјевање тарифних купаца, односно купаца у систему јавне услуге која се утврђује у складу са одредбама Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку за електричну енергију ("Службени гласник Републике Српске", бр. 96/12 и 15/15). Регулаторна комисија, на 8. редовној сједници, одржаној 25.3.2016. године у Требињу, донијела је Одлуку о цијени енергије за јавно снабдјевање, при чему је цијена набавке електричне енергије утврђена у складу са чланом 42. Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку за електричну енергију и једнака је просјечној пондерисаној цијени енергије на прагу електрана које снабдјевају купце у систему јавне услуге и износи 0,0570 KM/kWh.

Поштујући методологију прописану Правилником о подстицању, овом одлуком утврђена је висина референтне цијене код обавезног откупа у износу од 0,0570 KM/kWh и у складу са овим износом референтне цијене утврђена је висина премије код обавезног откупа.

Законом о енергетици прописано је да електроенергетску политику води Влада Републике Српске, а том политиком се, између осталог, обезбјеђују могућности коришћења различитих примарних извора енергије, употреба обновљивих извора за производњу енергије и брига за ефикасно коришћење енергије.

Методологија обрачуна гарантованих откупних цијена, на основу које су утврђене цијене у овој одлуци, прописана је Правилником о подстицању, а заснива се на законодавству Републике Српске и анализи домаћих услова и специфичностима (БДП, број становника, цијена електричне енергије из конвенционалних извора, каматне стопе, технолошка развијеност, енергетски потенцијал, итд.), те на општеприхваћеним међународним стандардима и позитивним искуствима других држава, као и директивама Европског парламента из области енергетике и заштите околине.

Ниво гарантованих откупних цијена које су утврђене овом одлуком заснован је на врсти обновљивих извора електричне енергије, који, у складу са Законом, имају право на подстицај и на бази података о инвестицијама и трошکو-

вима за постројења која производе електричну енергију из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији, а који су били доступни за поједине изворе енергије како у Стратегији развоја енергетике Републике Српске (у даљем тексту: Стратегија) тако и у расположивим студијама о обновљивим изворима енергије других земаља које су већ одмакле у развоју система подстицања. Методологија обрачуна гарантованих откупних цијена у основи је базирана на методологији која је препоручена у "Final Report Green X"¹ и у суштини је иста у свим земљама које заснивају подстицај производње електричне енергије из обновљивих извора на "feed-in" тарифи. Код дефинисања улазних параметара приоритет је, прије свега, дат подацима који су били доступни у Стратегији, као и у Студији развоја енергетског сектора Босне и Херцеговине. С обзиром да Стратегија не садржи податке о свим параметрима релевантним за поједине обновљиве изворе енергије, коришћени су и искуства и доступни подаци у земљама из окружења. Када је у питању електрична енергија која се производи у соларним електранама, коришћени су подаци које IRENA (International Renewable Energy Agency) објављује у публикацијама на својој интернет страници (студија из јуна 2012. године "Renewable energy technologies, cost analysis series: Solar Photovoltaics", студија из јануара 2015. године "Renewable power generation costs in 2014." и студија из јуна 2016. године "The power to change: Solar and Wind cost reduction potential to 2025."). У овим публикацијама за већину технологија које користе обновљиве изворе енергије објављује се анализа кретања трошкова инсталација у претходном периоду и прогноза за наредни период. Студија из 2016. године доноси прогнозу висине просјечне инвестиције за соларна и вјетропостројења до 2025. године.

Код обрачуна гарантоване откупне цијене за електране које користе депонијски гас у когенеративном постројењу, коришћени су методологија и параметри који су објављени у "Final Report Green X" и подаци из студије IRENE: "Renewable energy technologies, cost analysis series: Biomass for power generation", као и искуства земаља из окружења.

Методологија израчунавања гарантованих откупних цијена и премија заснива се на обрачуна укупних годишњих трошкова типичних производних постројења која користе обновљиве изворе енергије, користећи ануитетни метод вредновања инвестиција, при чему је овај обрачун заснован на унапријед дефинисаним техничким и економским параметрима.

Економски параметри на којима се заснива обрачун гарантованих откупних цијена су: цијена капитала (%), период поврата улагања (година), инвестициони трошкови (KM/kWel), трошкови рада и одржавања (KM/kWel), трошкови горива (KM/kWhel) и приход од топлоте.

Технички параметри на којима се заснива израчунавање гарантованих откупних цијена су инсталисана снага (MWel) и годишњи сати рада (h/god) типичног производног објекта.

Гарантоване откупне цијене из Одлуке засноване су на двије економске претпоставке, које су исте за сва производна постројења без обзира на врсту извора енергије, а то су:

- цијена капитала као пондерисана просјечна стопа поврата на властита и позајмљена средства од 8,9% и
- период поврата улагања (година) од 15 година.

Цијена капитала и период поврата уложених средстава одређују висину ануитетног фактора (12,3%), којим се укупна инвестиција своди на годишњи износ ануитета, уважавајући поврат на уложени властити и позајмљени капитал.

Пондерисана стопа поврата утврђена је са стопом поврата на властита средства у износу од 13,5%. Стопа поврата на позајмљена средства утврђена је у износу од 7,7% на бази увида у извјештај Централне банке Босне и Херцеговине о кретању каматних стопа на дугорочне кредите.

Структура властитих и позајмљених средстава утврђена је у односу 20%:80%, што је у коначном обрачуна дало пондерисану цијену капитала од 8,9%.

Период отплате уложених средстава утврђен је за период од 15 година колико је Правилником о подстицању прописано и трајање обавезног откупа по гарантованој откупној цијени. Регулаторна комисија је код утврђивања овог параметра узела у обзир чињеницу да гарантоване откупне цијене треба да привуку нове инвестиције како би се у коначном омогућило остварење производње планираних количина електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, водећи рачуна о нивоу развијености, а прије свега социјалној прихватљивости система подстицања у Републици Српској.

Осим заједничких економских претпоставки, унапријед су дефинисани технички и економски параметри који су карактеристични за сваку технологију у зависности од врсте енергетског извора, водећи рачуна да се подстакне инвестирање у најјекономичнија нова постројења, односно постројења која користе најјефикаснију расположиву технологију и на најисплативијим локацијама како би се постигао разуман однос између користи од подстицања обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и трошкова за друштво у целини.

Укупни трошкови по јединици производње утврђени су на бази пројектованих оптималних часова пуног оптерећења за сваку технологију. Овај параметар је дефинисан на бази препорука из Стратегије, као и на бази података са којима располаже Регулаторна комисија за произвођаче који су већ остварили право на подстицај у досадашњем периоду, те на бази анализе података из студија које су радиле земље из окружења.

Трошкови инвестиција за поједине технологије и изворе енергије утврђени су на бази података из Стратегије и доступних студија, те на бази сагледавања и упоредне анализе висине овог параметра у гарантованој цијени коју су објавиле земље из окружења, узимајући у обзир и специфичности услова пословања у Републици Српској.

Трошкови рада и одржавања односе се на одржавање и погон, осигурање, закупнине, накнаде и трошкове зарада. Висина ових ставки (осим зарада) одређена је као проценат од инвестиције, а при томе су углавном коришћени подаци који се могу наћи у доступним студијама и у документу "Green X Project", уважавајући специфичности пословања у Републици Српској и студијама које је објавила IRENA.

Технички и економски параметри за поједине врсте производних постројења на којима се заснивају утврђене гарантоване откупне цијене из ове одлуке приказани су у наредној табели.

Производно постројење у зависности од извора енергије	Снага MW	Сати рада h/god	Специфична инвестиција €/kW _{el}	Трошкови рада и одржавања €/kW _{el}
Хидроелектране				
- до укључиво 1 MW	0,50	4.200	1.900	66,02
- преко 1 MW до укључиво 5 MW	2	4.200	1.650	60,55
- преко 5 MW до укључиво 10 MW	9	4.200	1.600	57,78
Вјетроелектране	2	2.450	1.334	19,56
Соларне електране са фотонапонским ћелијама				
- на објектима до укључиво 50 kW	0,05	1.370	1.230	40,17
- на објектима преко 50 kW до укључиво 250 kW	0,2	1.370	1.125	25,54
- на објектима преко 250 kW до укључиво 1 MW	0,9	1.370	934	15,10

- на земљи до укључиво 250 kW	0,2	1.370	1.034	24,71
Електране на чврсту био-масу				
- до укључиво 1 MW	1	6.000	3.600	161,79
- преко 1 MW до укључиво 10 MW	9	6.000	3.400	139,95
Електране на пољопривредни био-гас до укључиво 1 MW	0,50	6.500	4.000	163,79
Конвенционални извори енергије у ефикасном когенеративном постројењу				
- Нова когенеративна постројења на гас до укључиво 1 MW	1	4.380	950	55,79
- Нова когенеративна постројења на гас од 1 MW до укључиво 30 MW	10	4.380	700	29,78
- Нова когенеративна постројења на лигнит до укључиво 1 MW	1	4.380	2.500	106,69
- Нова когенеративна постројења на лигнит од 1 MW до укључиво 30 MW	10	4.380	2.200	73,07
Депонијски гас у новом ефикасном когенеративном постројењу				
- Депонијски гас до 1 MW	0,8	6000ел 4380топл	2.100	132,06
- Депонијски гас од 1 до 10 MW	5	6000ел 4380топл	2.000	99,34

Трошак горива (Тгориво) као варијабилни трошак је карактеристичан код производних постројења која користе био-масу и код производних постројења која производе електричну енергију у ефикасној когенерацији. Гарантоване откупне цијене у Одлуци засноване су на цијени био-маса од 2 €/GJ за производњу електричне енергије у постројењима која као гориво користе чврсту био-масу (пољопривредне, индустријске и шумске остатке). Гарантоване откупне цијене за електричну енергију произведену у ефикасним когенеративним постројењима засноване су на цијени набавке гаса од 47,198 KM/MWh за постројења која користе гас као гориво, односно на цијени набавке лигнита од 29,3 KM/MWh за когенеративна постројења која користе лигнит као гориво. За когенеративна постројења на депонијски гас трошак горива односи се на складиштење сировине и потпалу и утврђен је у висини од 4,9 KM/MWh.

Приход од топлотне енергије у ефикасним когенеративним постројењима обрачунат је по цијени од 68 KM/MWhth.

Систем подстицајних цијена у обавезном откупу по гарантованим откупним цијенама које су утврђене овом одлуком заснива се на вишим подстицајним цијенама откупа произведене електричне енергије из обновљивих извора у односу на цијене откупа за остале произвођаче електричне енергије (нпр. велике хидроелектране и термоелектране). Разлика између утврђене гарантоване откупне цијене и унапријед дефинисане референтне цијене одређује висину премије. Референтна цијена код гарантованог откупа је производна цијена електричне енергије, односно veleпродајна цијена која се користи за утврђивање цијене електричне енергије ради снабдијевања крајњих купаца. У

овом прелазном периоду развоја тржишта и с обзиром да се потрошња електричне енергије у Републици Српској углавном покрива из властите производње, референтна цијена утврђена је у висини просјечне производне цијене која је калкулативни елемент за обрачун цијене енергије за јавно снабдијевање купаца у Републици Српској и коју је Регулаторна комисија утврдила у тарифном поступку, у складу са прописаном методологијом, у износу од 0,0570 KM/kWh.

Тржишна референтна цијена, која се користи код обрачуна премије за произвођаче који су остварили право на премију за електричну енергију продату купцима на отвореном тржишту или утрошену за властите потребе, обрачуната је на бази расположивих података о оствареним veleпродајним цијенама на конкурентском тржишту које је доступно учесницима на тржишту електричне енергије у Републици Српској у 2017. години и утврђена је у износу од 0,0865 KM/kWh.

Код обрачуна гарантоване откупне цијене за електричну енергију произведену у когенеративним постројењима која користе депонијски гас премија за електричну енергију реализовану на тржишту или потрошену за властите потребе негативна је, тј. ова постројења не могу остварити тржишну премију из разлога што је тржишна цијена виша од гарантоване откупне цијене. Такође, за постројења инсталисане снаге од 1 MW до 10 MW гарантована откупна цијена је нижа у односу на референтну цијену, односно премија је негативна, али у складу са Правилником о подстицању ова постројења могу остварити право на гарантован откуп по референтној цијени. У наредној табели приказани су резултати обрачуна.

Когенеративна постројења на депонијски гас	Гарантована откупна цијена KM/kWh	Референтна цијена KM/kWh	Премија KM/kWh	Референтна цијена на тржишту KM/kWh	Премија KM/kWh
- Когенеративна постројења на депонијски гас до укључиво 1 MW	0,0698	0,0570	0,0128	0,0865	-0,0167
- Когенеративна постројења на депонијски гас до укључиво 10 MW	0,0510	0,0570	-0,0060	0,0865	-0,0355

Цијене утврђене овом одлуком примјењиваће се приликом закључења уговора са произвођачима који остваре право на подстицај, почевши од 1. јула 2018. године, те у том смислу престаје да важи Одлука о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора или у ефикасној когенерацији ("Службени гласник Републике Српске", број 39/17).

Гарантована откупна цијена за произвођаче који су већ остварили право на подстицај обавезног откупа по гарантованој откупној цијени и закључили уговор о обавезном откупу са Оператором система подстицаја у периоду примјене Одлуке о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 128/11, 1/13, 72/13, 116/13, 88/14, 14/16, 43/16 и 39/17) не мијења се.

Премија за електричну енергију реализовану на тржишту или потрошњу за властите потребе за произвођаче који су већ остварили право на ову премију, те референтна цијена по којој су произвођачи остварили дјелимично право на откуп или право на откуп електричне енергије у старим постројењима усклађује се са овом одлуком на начин прописан чл. 29. и 50. Правилника о подстицању.

На ову одлуку сагласност даје Влада Републике Српске.

Након прибављања сагласности Владе Републике Српске, ова одлука објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

¹ "Deriving Optimal Promotion Strategies for Increases the Share of RES-E in a Dynamic European Electricity Market" - Green X Project.

Број: 01-233-6/18/P-80-127

1. јуна 2018. године

Требјење

Предсједник,
Владислав Владичић, с.р.